

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3091

[Total No. of Pages : 4

[5206]-Ext-21
M.A. (Part -II)
(For External)
PHILOSOPHY
PH - 201 : Moral Philosophy
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt All questions.*
- 2) All questions carry equal marks.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the notion of Applied Ethics and its key issues.

OR

- b) Discuss the concept of Eudemonia Ethics in detail.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Give an account of Kant's idea of duty.

OR

- b) Elaborate Mill's concept of sanction.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the concepts of *Preyas*, *Sreyas* and *Nihisreyas* given in Indian Ethics.

OR

- b) Examine the conception of *Dharma* and its kinds given in the *Vedic* tradition.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following:

[20]

a) Evaluate the Buddhist doctrine of *Karma and Rebirth*.

OR

b) Discuss *Patanjali's* doctrine of *Astanga-Yoga* in detail.

Q5) Write short notes on any two of the following:

[20]

a) Aristotle on Virtue

b) Kant's Categorical Imperative

c) Concept of *Rta* and *Rna*

d) Concept of *Jivanmukti* and *Videhamukti*

Total No. of Questions : 5]

P3091

[5206]-Ext.-21
M.A. (Part -II)
(For External)
PHILOSOPHY
PH - 201 : Moral Philosophy
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न सोडवावेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिकाही पहावी.
4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा.

[20]

अ) उपयोजित नीतीशास्त्राची संकल्पना स्पष्ट करा आणि त्यातील महत्वाच्या समस्या सांगा.

किंवा

ब) 'युडोमोनिया' या संकल्पनेवर सखोल चर्चा करा.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा.

[20]

अ) कांट यांची कर्तव्याची संकल्पना सांगा.

किंवा

ब) मिल यांची नीति-अनुशासकांची संकल्पना विशद करा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा. [20]

अ) भारतीय नीतिशास्त्रातील प्रेयस, श्रेयस आणि निःश्रेयस यां संकल्पना स्पष्ट करा.

किंवा

ब) वैदिक परंपरेमध्ये सांगितलेल्या धर्म संकल्पनेचे तसेच धर्माच्या प्रकाराचे परिक्षण करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा. [20]

अ) बौद्धांची कर्म आणि पुनर्जन्माच्या तत्त्वाची संकल्पना स्पष्ट करा.

किंवा

ब) पतांजलीन सांगितलेल्या अष्टांग योगावर चर्चा करा.

प्रश्न 5) पुढीलपैकी दोनवर टिपा लिहा. [20]

अ) अँरिस्टॉटल यांची सद्गुणाची संकल्पना

ब) कांट यांचे निरूपाधिक आदेश

क) ऋत आणि ऋणची संकल्पना

ड) जीवनमुक्त आणि विदेहमुक्तीची संकल्पना

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3092

[Total No. of Pages : 4

[5206]-Ext-22
M.A. (Part -II)
(For External)
PHILOSOPHY
PH - 202 - Social and Political Philosophy
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt All questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

a) Elaborate Rousseau's concept of social contract.

OR

b) What is holism? Explain.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

a) Is morality necessary for politics? Discuss.

OR

b) Elaborate Aristotle's concept of justice.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

a) Bring out the foundations of Democracy.

OR

b) Elaborate the nature of natural right.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following:

[20]

a) Bring out the difference between obligation and responsibility.

OR

b) What is Sarvodaya? Explain.

Q5) Write short notes on any two

[20]

- a) Satyagraha
- b) Liberty
- c) Caste Systems
- d) Leviathan

Total No. of Questions : 5]

P3092

[5206]-Ext-22

M.A. (Part -II)

(For External)

PHILOSOPHY

PH - 202 - Social and Political Philosophy

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न सोडवावेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिकाही पहावी.
4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा.

[20]

अ) रूसो यांची सामाजिक कराराची संकल्पना विशद करा.

किंवा

ब) समग्रतावाद म्हणजे काय? स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा.

[20]

अ) राजकारणासाठी नैतिकतेची गरज आहे का? चर्चा करा.

किंवा

ब) अॅरिस्टॉटल यांची न्यायाची संकल्पना विशद करा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा. [20]

अ) लोकशाहीचे आधार सांगा.

किंवा

ब) नैसर्गिक हक्काचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा. [20]

अ) कर्तव्य आणि जबाबदारी यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.

किंवा

ब) सर्वोदय म्हणजे काय? स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) पुढीलपैकी दोनवर टिपा लिहा. [20]

अ) सत्याग्रह

ब) स्वातंत्र्य

क) जाती व्यवस्था

ड) लेव्हिअथान

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3093

[Total No. of Pages : 4

[5206]-Ext-23

M.A. (Part -II)

For External

PHILOSOPHY

PH - 203 - Philosophy of Bhagwatgita & Saint of Maharashtra
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt All questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following: [20]

a) "Bhagawatgita as Prastana" Explain fully.

OR

b) Explain in detail the concept of Karma.

Q2) Answer any one of the following: [20]

a) Critically discuss the concept of Prakriti.

OR

b) What is Lokasangraha? Explain fully.

Q3) Answer any one of the following: [20]

a) Explain in detail the importance of Bhakti movement.

- OR

b) Critically discuss the Jnaneshvara's views on knowledge.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following:

[20]

a) Explain in detail Philosophy of Bahenabai.

OR

b) What bhāgawat dharma? Explain fully.

Q5) Write short notes on any two:

[20]

a) Jnānottara Karma

b) Concept of Purusottama

c) Acāradharma

d) Nine fold bhakti

Total No. of Questions : 5]

P3093

[5206]-Ext-23

M.A. (Part -II)

For External

PHILOSOPHY

PH - 203 - Philosophy of Bhagwatgita & Saint of Maharashtra
(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिकाही पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी एकाचे उत्तरे लिहा.

[20]

अ) 'भगवतगीता जणू एक प्रस्थान' सखोल स्पष्ट करा.

किंवा

ब) कर्म संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी एकाचे उत्तरे लिहा.

[20]

अ) प्रकृती संकल्पनेवर चिकित्सक चर्चा करा.

किंवा

ब) लोकसंग्रह म्हणजे काय? सखोल स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी एकाचे उत्तरे लिहा. [20]

अ) भक्ती चळवळीचे महत्व सखोल स्पष्ट करा.

किंवा

ब) ज्ञानेश्वरांची ज्ञानाबाबतच्या मतावर चिकित्सक चर्चा करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी एकाचे उत्तरे लिहा. [20]

अ) बहिणाबाईंचे तत्वज्ञान सविस्तर स्पष्ट करा.

किंवा

ब) भागवत धर्म म्हणजे काय? सखोल स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा (कोणतेही दोन) [20]

अ) ज्ञानोत्तर कर्म

ब) पुरुषोत्तम संकल्पना

क) आचारधर्म

ड) नवविधा भक्ती

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3094

[Total No. of Pages : 4

[5206]-Ext-26
M.A. (Part -II)
(For External)
PHILOSOPHY
PH - 206 : Philosophy of Religion
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt All questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *All questions carry equal marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the nature and structure of religion as a social institution.

OR

- b) Examine the idea of India as a secular state.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Examine the interrelation between religion and morality.

OR

- b) Discuss the grounds of conflict between religion and science.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Give a critical account of Cosmological argument for the existence of God.

OR

- b) Explain the concept of *Ishwara* according to *Nyaya* Philosophy.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following:

[20]

a) Critically discuss the problem of evil.

OR

b) Evaluate Vivekananda's view on religion.

Q5) Write short notes on any two of the following:

[20]

a) Religious Pluralism

b) Religious Belief

c) Nature of God in *Advaita Vedanta* Philosophy

d) Phule on religion

Total No. of Questions : 5]

P3094

[5206]-Ext-26

M.A. (Part -II)

(For External)

PHILOSOPHY

PH - 206 : Philosophy of Religion

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न सोडवावेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिकाही पहावी.
4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा.

[20]

अ) एक सामाजिक संस्था म्हणून धर्माचे स्वरूप आणि संरचना स्पष्ट करा.

किंवा

ब) 'भारत हे एक धर्मनिरपेक्ष राष्ट्र आहे' याचे परिक्षण करा.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा.

[20]

अ) धर्म आणि नैतिकता यांच्यातील परस्पर संबंधाचे परिक्षण करा.

किंवा

ब) धर्म आणि विज्ञान यांच्यातील वादाच्या कारणांवर चर्चा करा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा. [20]

अ) ईश्वराच्या अस्तित्वाविषयीच्या विश्वोत्पत्तिवादी युक्तीवाद चिकित्सकपणे स्पष्ट करा.

किंवा

ब) न्याय तत्त्वज्ञानातील ईश्वराची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी एकाचे उत्तर लिहा. [20]

अ) दुरिताच्या समस्येवर चिकित्सक चर्चा करा.

किंवा

ब) विवेकानंदांच्या धर्मविषयक विचारांची समीक्षा करा.

प्रश्न 5) पुढीलपैकी दोनवर टिपा लिहा. [20]

अ) धार्मिक अनेकत्ववाद

ब) धार्मिक श्रद्धा

क) अद्वैत वेदान्तातील ईश्वराची संकल्पना

ड) फुले यांचे धर्मविषयक विचार

